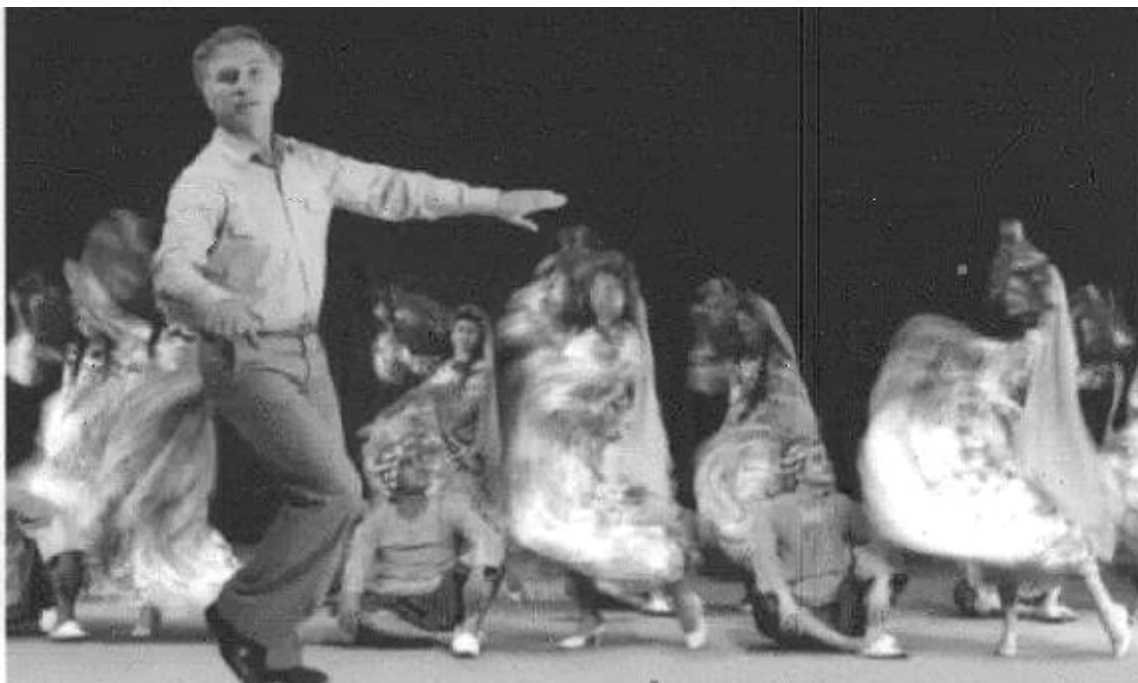

Η Καλλιτεχνική Επιρροή Του Θίασου Ρέντα

Το άρθρο γράφτηκε από την Φαρίντα Φάχμη
Μεταφρασμένο απο την *Παναγιώτα Μπακή-Μοχιεντίν*

Άρθρο #8 απο 8

Η Μέθοδος Διδασκαλίας Του Μαχμούντ Ρέντα

Είναι γνωστό ότι πολλές χώρες του κόσμου έχουν τις δικές τους καθιερωμένες παραδόσεις στο θεατρικό χορό. Στη Δύση και στις Ηνωμένες Πολιτείες, για παράδειγμα, υπήρξαν εδώ και δεκαετίες, διαφορετικά είδη θεατρικών παραδόσεων χορού. Για παράδειγμα, όταν ένα συγκεκριμένο χορευτικό σύνολο ή ένα νέο σόου του Μπρόντγουεϊ (Broadway) ανακοινώνει την ανάγκη για χορευτές, εκατοντάδες ήδη ταλαντούχων και καλά εκπαιδευμένων χορευτών θα υποβάλουν αίτηση με την ελπίδα να έχουν την ευκαιρία να γίνουν μέρος αυτών των διάσημων χορευτικών συνόλων ή χορευτικών παραστάσεων. Μετά από πολλές ώρες εξαντλητικών ακροάσεων, μόνο λίγοι επιλέγονται σε βάθος χρόνου.

Πόσο διαφορετική ήταν η εμπειρία μας. Η ιδέα της δημιουργίας μιας ομάδας χορού για το θέατρο ήταν μια εντελώς νέα ιδέα. Στην αρχή, τα πρώτα μας μέλη δεν ήταν επαγγελματίες χορευτές. Εντούτοις, είχαν κάποιο συντονισμό κινήσεων. Κάποιοι είχαν ασκήσει διαφορετικά αθλήματα και άλλοι είχαν προηγουμένως εμφανιστεί σε διάφορες σκηνές ανακατωμένων χορών σε Αιγυπτιακές ταινίες. Τα περισσότερα από αυτά τα μέλη ήταν μαθητές γυμνασίου, πανεπιστημίου ή σχολής φυσικής αγωγής. Προέβαλαν στο

Αιγυπτιακό κοινό τους την ζωντάνια της νεανικής ενέργειας και ένα χαρούμενο πνεύμα. Αυτά με τη σειρά τους ελήφθησαν με ευπρόσδεκτη εκτίμηση.

Καθώς ο Θίασος Ρέντα (Reda Troupe) κέρδιζε δημοτικότητα, ο αριθμός τόσο των νέων ανδρών όσο και των γυναικών που προσχώρησαν σε αυτόν τον Θίασο αυξήθηκε. Το ρεπερτόριο των χορών αναπτύχθηκε και αναδύθηκε ένα νέο και μοναδικό ιδίωμα χορού. Οι χορογραφίες του Μαχμούντ Ρέντα (Mahmoud Reda) παρουσίαζαν ένα ύφος που αγκάλιαζε πολλά είδη και συσσώρευε ένα λεξιλόγιο σχετικών κινήσεων.

Μέχρι το 1964, ο Μαχμούντ Ρέντα είχε αναπτύξει μια μοναδική μέθοδο διδασκαλίας. Το πρόγραμμα που χρησιμοποιούσε βοηθούσε στην επιτάχυνση της διαδικασίας της προετοιμασίας και την προώθηση των δεξιοτήτων χορού των χορευτών του στο μοναδικό μας είδος. Αυτή η μέθοδος διδασκαλίας ήταν να βελτιώσει την επάρκεια των επιδόσεων των μελών του και να προετοιμάσει σωματικά τους νεοεισερχόμενους πριν τους διδάξει χορούς από το ρεπερτόριο.

Οι τάξεις χωρίστηκαν σε αρχάριους και προχωρημένους τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες. Όλα τα μαθήματα ακολούθησαν την ίδια διδακτική διαδικασία. Ωστόσο, οι αρχάριοι διευκολύνθηκαν στη διαδικασία της κίνησης με έναν απλούστερο και λιγότερο εξελιγμένο συνδυασμό χορού. Τα υποψήφια μέλη έπρεπε να είναι σωματικά πειθαρχημένα και προετοιμασμένα στα διαφορετικά είδη του του Θίασου Ρέντα (οι Αιγύπτιες, χαριτωμένα, είναι επιρρεπείς σε ελεύθερη, ατομικιστική και ανεξέλεγκτη ικανότητα όταν χορεύουν). Η κατάρτιση στόχευε στη διαμόρφωση και τη στίλβωση των χορευτών καθώς έμαθαν την Τεχνική του Ρέντα (Reda Technique). Αν κάποιος χορευτής έδειχνε δυνατότητες, αυτός ή αυτή θα αναβαθμιζόταν στην προηγμένη κατηγορία.

Παράδειγμα μιας προχωρημένης τάξης

Όλες οι κινήσεις και τα βήματα χωρίστηκαν, κωδικοποιήθηκαν και όλες οι πιθανές παραλλαγές εξήχθησαν και στη συνέχεια εξελίχθηκαν σε ασκήσεις προθέρμανσης και διαφόρων ειδών ρουτίνες. Ενώ οι ασκήσεις για άνδρες και γυναίκες διέφεραν πολύ στο περιεχόμενο της κίνησης, ακολουθούσαν την ίδια μορφή και τα ίδια ρυθμικά μοτίβα. Τα μαθήματα συνοδεύονταν πάντα από το τουμπερλέκι (tablah - drum). Οι ρυθμοί ήταν: 8/8 Ταουιλ (Tawil), 8/4 Μακσουμ (Maqsum), 8/4 Μασμουντι (Masmudi), 5/8 Χαμσα 'αλα Θαμανιγια (Khamsa 'ala Thamaniyah), 6/8 Σιττα 'αλα Θαμανιγια (Sittah 'ala Thamaniyah), 7/8 Σαμπ'α 'αλα Θαμανιγια (Sab'ah 'ala Thamaniyah), 9/8 Τισ' α 'αλα Θαμανιγια (Tis'ah ala Thamaniyah), 10/8 Σαμα'λ Θακιλ (Sama'I Thaqil). Οι ασκήσεις εκτελούνταν είτε σε έναν επαναλαμβανόμενο μονό ρυθμό είτε σε μια διαδοχή περισσότερων από ένα ρυθμικών μοτίβων. Τα ρυθμός (τέμπο|tempo) που χρησιμοποιούνταν είναι αργοί, μέτριοι και γρήγοροι.

Χαρακτηριστικά Κίνησης: Η στάση που επικρατεί και η τοποθέτηση των γυναικών είναι η Ουδέτερη στητή - που είναι όρθια αλλά χαλαρή. Τα πιο αρθρωτά μέρη του σώματος είναι δεσμευμένα και διατηρημένα. Η στάση που επικρατεί και τοποθέτηση των ανδρών είναι όρθια και ελαφρώς άκαμπτη. Τα πιο αρθρωτά μέρη του σώματος, πάλι, είναι δεσμευμένα και διατηρημένα, τα οποία συχνά αναφέρονται ως χαριτωμένα αλλά με

την άκαμπτη στάση του σώματος, επίσης αρσενικά. Όλες οι ασκήσεις διατήρησαν τα στοιχεία που βρέθηκαν στο νέο μας χορευτικό ιδίωμα.

Προθέρμανση και Ρουτίνες Προπόνησης για Χορεύτριες

1) Κινήσεις Χεριών Για Τις Γυναίκες: Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις τυπικές κινήσεις των χεριών στα διάφορα είδη του θεατρικού μας ύφους για τα κοντινά, μεσαία και μακριά σημεία που εντοπίστηκαν και στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκαν στην προθέρμανση, πρώτα σε στάσιμη θέση και στη συνέχεια στη σχέση τους με διαφορετικές κινήσεις στο σώμα προσδιορίστηκαν και εξελίχθηκαν σε ασκήσεις. Αναπτύχθηκαν επίσης νέοι τρόποι κυματισμού και ταλάντευσης των χεριών καθώς οι χορευτές προόδευαν στον χώρο.

2) Κινήσεις Κορμού και Ισχίου: περιλαμβάνονται, πυελικές μετατοπίσεις, κλίσεις και ταλαντώσεις, καθώς και κυματισμοί στα οριζόντια και κάθετα επίπεδα. Όλες οι κινήσεις τμηματοποιήθηκαν και οι παραλλαγές προσδιορίστηκαν και στη συνέχεια συμπεριλήφθηκαν σε ασκήσεις ανεξάρτητα ή διαδοχικά με άλλες κινήσεις. Η διαφορά μεταξύ των ταλαντώσεων και των ωθήσεων καθορίστηκαν και στη συνέχεια σημειώθηκαν οι κατευθύνσεις που πήραν (οριζόντιες, κάθετες ή κυκλικές). Επίσης αυτό που θεσπίστηκε, ήταν η κατανομή του βάρους και πώς άλλαξε κατά την εκτέλεση διαφόρων κινήσεων. Αυτή η μεθοδική προσέγγιση στο κούνημα βοήθησε στον εξευγενισμό του τρόπου εκτέλεσης του.

Παράδειγμα τυπικών κινήσεων που Βελτιώθηκαν και Αναπτύχθηκαν:

Πυελικές ταλαντώσεις που διαφοροποιήθηκαν, κατηγοριοποιήθηκαν και κωδικοποιήθηκαν

Αυτό που η Δύση αποκαλεί «κούνημα γοφού» (hip shimmies) είναι ένα παράδειγμα μοτίβων κίνησης που ταυτοποιήθηκαν και αποσπάστηκαν σε μέρη, και έπειτα το καθένα απομονώθηκε. Με αυτόν τον τρόπο, καθορίστηκε ο τρόπος με τον οποίο εκτελείται κάθε μέρος και τι πρωτοβουλία της κίνησής του.

A) Υπήρχε το επαρχιακό στυλ που εκτελούνταν με τα δύο γόνατα ελαφρώς λυγισμένα. Σε αυτόν τον τρόπο του κουνήματος η λεκάνη ξεκινά την κίνηση σε μια ταλάντωση από πλευρά σε πλευρά με ένα ελαφρύ κούνημα, ενώ οι γλουτοί παραμένουν χαλαροί, αντιδρώντας στη κίνηση της λεκάνης.

B) Ένας άλλος τρόπος κουνήματος (shimmy) που διδάχτηκε στην τάξη ήταν ότι η στάση του σώματος ήταν σε όρθια θέση με χαλαρά γόνατα. Τα γόνατα είναι οι εκκινητές της κίνησης. Κάθε γόνατο λυγίζει ελαφρώς προς τα εμπρός και στη συνέχεια επιστρέφει στην κανονική στάση εναλλακτικά με το άλλο γόνατο στον ίδιο ρυθμό, δημιουργώντας μια ελαφριά ταλάντωση εμπρός-πίσω. Η λεκάνη παραμένει ουδέτερη ως προς την κίνηση των γονάτων. Το ρυθμός ξεκινούσε αργά, μεσαία και ύστερα γρήγορα.

Γ) Ένα άλλο παράδειγμα πυελικών ταλαντώσεων είναι ειδικά για τον Χαγκαλα (Haggalah) (το όνομα ενός επαγγελματία χορευτή και το χορευτικό γεγονός, αλλά όχι το

κούνημα). Η ταλάντωση της λεκάνης βρίσκεται στο κατακόρυφο επίπεδο. Οι μετρήσεις και οι μηχανισμοί της κίνησης χωρίστηκαν και δημιουργήθηκε μια τεχνική διδασκαλία. Η εκμάθηση της κίνησης ήταν μέσω προπόνησης σε αργούς και μέτριους ρυθμούς. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις διαφορετικές ιδιότητες της αλλαγής βάρους

4) Η Εισαγωγή των Στροφών:

Τα μαθήματα για αρχάριους ασχολούνταν με τη διδασκαλία της σωστής τεχνικής και των θεμελιωδών στοιχείων των εκτελεστικών τύπων στροφών, όπως, κοινούμενες στροφές, άξονες περιστροφής, περιστροφές και στροβιλίσματα κτλ. Στην προχωρημένη τάξη, όλοι οι τύποι στροφών συγχωνεύτηκαν με διαφορετικές κινήσεις του σώματος και οι δύο σε στάσιμες θέσεις και κινούμενα βήματα. Πολλές από τις στροφές διατήρησαν την ποιότητα και το είδος του ιδιώματος του χορού μας. Στη συνέχεια διαμορφώθηκαν και ενσωματώθηκαν στο συνεχώς αναπτυσσόμενο πρόγραμμα σπουδών.

5) Βήματα Διέλευσης και Κίνησης:

Οι προχωρημένες κατηγορίες περιελάμβαναν συνδυασμούς επαναλαμβανόμενων κινήσεων που περιλαμβάνουν είτε διαδοχική είτε ταυτόχρονη κίνηση του σώματος. Αυτοί οι συνδυασμοί εκτελέστηκαν κατά τη διέλευση του χώρου σε εμπρός, πίσω ή πλευρική πρόοδο. Εκτελέστηκαν σε μέτριο και γρήγορο ρυθμό (τέμπο|tempo). Σκοπός τους ήταν να εισαγάγουν τους χορευτές στη δυναμική ορισμένων κινήσεων που βρέθηκαν στα διάφορα είδη αυτού του ύφους. Η σειρά του περιεχομένου κίνησης και η εισαγωγή νέων παραλλαγών άλλαζαν πάντα στην τάξη. Αυτό συνέβαινε για να κρατήσει τους χορευτές πάντα σε εγρήγορση και να επιταχύνει τις μαθησιακές τους ικανότητες.

6) Εισαγωγή του Ρελεβέ (Της Ανύψωσης – Releve)

Η χρήση του ρελεβέ εισήχθη σε πολλές κινήσεις. Για παράδειγμα, κινήσεις που μοιάζουν με χαμηλής προέκτασης αραβουργήματα (arabesque), μεταβάλλονται κατά την εκτέλεση κινήσεων κάθετου κεκλιμένου ισχίου. Αυτή η χρήση του ρελεβέ (releve) παρήγαγε μια κατακόρυφη ποιότητα και μια νέα δυναμική σε πολλές κινήσεις.

Προθέρμανση και Προπονήσεις για (Αντρες) Χορευτές

Όλες οι διαδικασίες των κινήσεων διατήρησαν το ύφος του χορού Ρέντα.

1) Η προθέρμανση ξεκινούσε με στάσιμες κινήσεις, όπως διάφορους βαθμούς στροφών στο γόνατο και κάμψη και επέκταση των γονάτων και των αστραγάλων. Συμπεριλήφθηκαν οι ανυψώσεις των γονάτων σε διάφορες γωνίες προς το σώμα, είτε διαδοχικά είτε ταυτόχρονα, με ευρείες κινήσεις στάσης όπως, μετατοπίσεις βάρους από πλευρά σε πλευρά και εμπρός προς τα πίσω. Ο ρυθμός (τέμπο|tempo) που χρησιμοποιήθηκε ήταν αργός και μεσαίος.

2) Περιλαμβάνονται στάδια κίνησης και διέλευσης, όπως συρόμενα βήματα, διασταυρώσεις, πρόδος εμπρός και πίσω. Παραλείψεις, αναπηδήσεις και άλματα; άξονες περιστροφής, κινούμενες περιστροφές και οι εναέριες στροφές έληξαν με διαφορετικούς τύπους στάσεων γονατισμένοι και οκλαδόν.

Αυτά τα μαθήματα δεν περιορίζονταν στη διδασκαλία και την εκπαίδευση των χορευτών, αλλά επίσης διαμόρφωσαν και δίδαξαν στους χορευτές τους κλάδους και τους κανόνες της σκηνης. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ο Θίαςος Ρέντα είχε σχηματίσει μια γενιά επιμελών και ικανών χορευτών που ήταν υπεύθυνοι για τις δεξιότητές τους.

Τελική Σημείωση: Η Θλίψη στην Καρδιά μου σχετικά με την επιδείνωση της κληρονομιάς του Μαχμούντ Ρέντα

Με μια θλιβερή, εκνευρισμένη και απογοητευμένη διαπίστωση, πρέπει να επισημάνω ότι ο Μαχμούντ Ρέντα είχε οραματιστεί ότι οι διάδοχοί του θα συνέχιζαν τη διδακτική του παράδοση. Ωστόσο, από το 1990, ο Θίαςος Ρέντα αφέθηκε ως επί το πλείστον στα χέρια των μη απαιτητικών εποπτικών αρχών, υπονομεύοντας τη δημιουργικότητα, την καλλιτεχνική πειθαρχία και την ακεραιότητα που ο Μαχμούντ είχε εργαστεί τόσο σκληρά για να αναπτυχθεί. Δεν μπόρεσαν να φέρουν την ίδια ενέργεια και αφοσίωση στον καλά σχεδιασμένο και καλοδομημένο χορευτικό συγκρότημα του Μαχμούντ. Κατά συνέπεια, στα χέρια αυτών των «εποπτών», η δυναμική μέθοδος κατάρτισης του Μαχμούντ Ρέντα, μαζί με άλλες πτυχές επιδεινώθηκαν με την πάροδο των ετών.

Σήμερα, αισθάνομαι προσωπικά ότι οι σύγχρονες χορογραφίες του θιάσου δεν έχουν διατηρήσει τα υψηλά ιδανικά που προσπάθησε ο αρχικός θίαςος. Οι χοροί που περιλάμβαναν μεγάλο αριθμό καλά εκπαιδευμένων χορευτών, εκτελούνται τώρα από έναν πολύ μικρό αριθμό μελών φαινομενικά αναντίστοιχων επιπέδων. Η ορχήστρα, που κάποτε αποτελούνταν από τους ογδόντα καλύτερους μουσικούς στην Αίγυπτο, είναι τώρα μικρή και δεν εντυπωσιάζει. Τα κοστουμια έχουν χάσει την προσεκτική χειροτεχνία και την ποιότητα που ήμασταν τόσο περήφανοι, ακόμη και τα χρώματα και τα σχέδια έχουν παραβιαστεί. Οι παραστάσεις φαίνεται να έχουν χάσει τη νεανική φρεσκάδα τους και τη χαρά της ζωής που απολάμβανε ο θίαςος μας σε κάθε παράσταση. Αισθάνομαι ότι το καλλιτεχνικό όραμα στο οποίο δώσαμε τη ζωή μας, έχει εξαφανιστεί και είναι κρίμα - πολιτιστικά, καλλιτεχνικά και δημιουργικά, καθώς υπήρχε μια υπέροχη ευκαιρία να αναπτυχθεί ο θίαςος από τα ισχυρά καλλιτεχνικά του θεμέλια. Δόξα τω Θεώ για τους αφοσιωμένους καλλιτέχνες στο εξωτερικό που προσπαθούν να διατηρήσουν την ακεραιότητα του αρχικού συγκροτήματος Ρέντα και να συνεχίσουν να εκπαιδεύονται για την πραγματική ιστορία του συγκροτήματος, τις μεθόδους διδασκαλίας και της θεατρικής τέχνης του Μαχμούντ Ρέντα και στοχεύουν να αποδώσουν με καλλιτεχνική ακεραιότητα και σεβασμό, στην τιμή της κληρονομιάς του.

Η Ελληνική μετάφραση είναι γραμμένη από την Παναγιώτα Μπακή-Μοχιεντίν, με προσωπική άδεια από την αξιοσέβαστη Κυρία Φαρίντα Φάχμη. Επίσης, αναγνώριση και ευγνωμοσύνη στην δασκάλα/συντάκτρια Κυρία Ευαγγελία Συμεωνίδου-Μπακή